

Arbeid, aktivitet og dagtilbud



Kristiansund kommune

I medvind uansett vær

Overordnet perspektiv på delutredningen er å utrede hvordan Kristiansund kommune kan legge til rette for arbeid, aktivisering og sosial stimulering for innbyggere med ulike behov.

I dag er dette tilbudet organisert i ulike enheter med tjenester for brukere innen helse og omsorg.

Delutredningen gjelder Rus- og psykiatri, Bo og habilitering, tilbud til hjemmeboende eldre og eldre på sykehjem, samt ordninger gjennom Nav og Varde-abeidsmarkedsbedrift. Vi har videre ordninger knyttet til støttekontakt og kultur, og ulike transportordning, frivillighet og aktiviteter knyttet til ulike lag og organisasjoner.

I et folkehelseperspektiv er ensomhet, stress, lite sosial støtte og manglende opplevelse av mestring sentrale utfordringer. Hensikten med arbeid, aktivitet og dagtilbud handler om verdien av å være aktiv i eget liv, både sosialt, yrkesmessig og fysisk. Arbeid og aktivitetstilbudet i kommunen er viktig for helsen til personer som ikke kan være i ordinært arbeid, for de som kan jobbe delvis og for de som trenger arbeidstrening av ulik varighet for å komme ut i ordinær jobb.

Uansett tilbud er det betydningsfullt å ha en plass å gå til på dagtid. Flere av tjenestene i kommunens aktivitetstilbud er forebyggende lavterskeltilbud som skal styrke innbyggernes livskvalitet og helse. Arbeidsgruppen har utover dag og aktivitetstilbud også valgt å se på ordninger knyttet til de som står langt fra arbeidsmarkedet, samarbeidet med videregående skole, samt Nav sine virkemidler. Arbeidsgruppen har også valgt å innlemme og se på muligheter i Varde – arbeidsmarkedsbedriften i Kristiansund kommune.

I arbeidet har formålsparagrafene i Lov om kommunale helse og omsorgstjenester vært tillagt vekt, Lov om sosiale tjenester i Nav, samt FN's menneskerettigheter artikkel 23.

Lov om kommunale helse og omsorgstjenester § 1-1.
Lovens formål:

1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,
2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,
3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i felles-

skap med andre,

4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.

Viser til Lov om sosiale tjenester i Nav

§ 1 Lovens formål

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

FN's menneskerettigheter, Artikkel 23.

1. Enhver har rett til arbeid, til fritt valg av yrke, til rettferdige og gode arbeidsforhold og til beskyttelse mot arbeidsløshet.
2. Enhver har uten diskriminering rett til lik betaling for likt arbeid.
3. Enhver som arbeider har rett til en rettferdig og god betaling som sikrer hans familie og ham selv en menneskeverdig tilværelse, og som om nødvendig blir utfyllt ved annen sosial beskyttelse.
4. Enhver har rett til å danne og gå inn i fagforeninger for å beskytte sine interesser

Medlemmer i arbeidsgruppen

Gruppeleder: Rådgiver, Anett Hauknes
NFU, Øyvind Thiis, Annfrid Johansen
Hovedutvalget, Arne Grødahl
Psykisk helse og rus, enhetsleder Elisabeth Iversen
Storhaugen helsehus, fagleder Anne-Cathrine Grav Olsen
Storhaugen helsehus, leder for forebygging og rehabilitering, Elisabeth Sjøvik
Fagforeninger, Delta - Arne Olsen, Fagforbundet - Trine Åkvik
Tildeling og koordinering, enhetsleder Pauline Kondov
Bo og habilitering, enhetsleder Andor Osborg
Eldrerådet, Ingeborg Enge



Arbeid og aktivitetstilbud i Kristiansund kommune

2

I mandatet er det sentralt å kartlegge dagens tilbud. Arbeidsgruppen har valgt å prioritere besøk til alle eksisterende dagtilbud, aktivitet og arbeidstilbud. Arbeidsgruppen har fått orienteringer fra sentrale aktører. Det har vært foretatt besøk ved følgende lokasjoner:

Psykisk Helse og rus

- Tempokjelleren kafe og dagtilbud
- Snekkerboden
- Dagsenteret ved psykisk helse og rus.

Bo og habilitering

- Morbærtreet
- Stortua aktivitetssenter
- Dale dagsenter

Storhaugen helsehus

- Dagsenteret for eldre
- Barmannhaugen

Varde arbeidsmarkedsbedrift

Besøk på lokalitetene på Løkkemyra og i Sødalen.

Gruppen har videre fått orienteringer fra:

- Kristiansund videregående skole
- Nav - «Kom opp» prosjekt
- Nav - Kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram
- Nav - VTA og VTO ordningen
- Kultur

Beskrivelse av dagens situasjon arbeid, aktivitet og dagtilbud

3

Enhet for Psykisk helse og Rus

Målgruppen her er mennesker med psykisk lidelser og/eller rusutfordringer.

Tempokjelleren

Tempokjelleren er et lavterskeltilbud for de som bor og oppholder seg i Tollåsengaområdet. Tempokjelleren skulle fungere som en informasjonsplass og møteplass der beboerne i området kan komme som de er, uten annet krav enn å følge husreglene. Tempokjelleren har et aktivitetsrom og en mulighet for felles måltider for beboerne. Tiltaket har også utleveringsordningen «Switch» der det gis sterilt brukerstyr til personer i aktiv rus. Dette forebygger smittespredning ved deling av utstyr og sprøyter. Dette er et skadereduserende tiltak. Pr i dag 30.09.20 mottar 75 personer denne ordningen.

Tempokjelleren driftes av personell fra avdelinger i enheten. Det er ingen faste ansatte ved tilbudet. Tempokjelleren har våren 2020 flyttet sine lokaler fra Tempohuset til Bendiksen gt. 39. Lokalene er nye og langt bedre egnet til målgruppen. Lokalet har universell utforming. Antall personer: Det er 150 som benytter dette lavterskeltilbudet.

Snekkerboden

Snekkerboden er for målgruppen menn med psykiske vansker og/eller rusutfordringer. Dette er et aktiviseringsiltak og en sosial arena spesielt tilrettelagt for menn.

Tiltaket er en arena hvor brukermedvirkning er svært sentralt i tiltaket, og aktivitetene er tilpasset de ønsker og ressurser som til enhver tid er tilgjengelig. De mennene som er der både skrur, snekrer og mekker. Gjennom å få utfolde seg, prøve seg, og bruke sine ressurser bygger de gradvis opp igjen sin selvtillit og opplever mestring gjennom det de gjør. Mange har gjennom tilbudet både kommet tilbake til arbeidslivet eller utdanning. For enkelte er dette tilbudet det som skal til for at deres hverdag mestres. Snekkerboden er deres jobb.

Det viktigst av alt er at tilbudet ikke krever å produsere varer, eller å tjene penger, men at den enkelte bruker får tilpassede meningsfylte aktiviteter som gir innhold og struktur i hverdagen, og opplevelsen av å være til nytte. Den enkelte opplever samhold og vennskap gjennom felles opplevelser og turer, og den enkelte blir sett og verdsatt. Tilbudet har igjennom sine snart 20 år fått mellom 30 og 35 tilbake til ordinært arbeid. Tilbudet driftes



av personell fra avdelinger i enheten. Det er ingen faste ansatte ved tilbudet. Snekkerboden tok i bruk sine lokaler i 2013. Lokalene var innkjøpt av midler fra opptrappingsplanen for psykisk helsearbeid i kommunen. Lokalene er istandsatt for formålet gjennom bruk av midler fra opptrappingsplanen for psykisk helsearbeid i kommunen, og innfrir alle krav til egnet lokale for målgruppen og aktiviteten her. Antall personer: 25 menn

Aktiviseringstilbud/dagtilbud i grupper ved Brannstasjonen

Dette tilbudet er for målgruppen personer med alvorlige psykiske vansker og/eller rusutfordringer. Tilbudet driftes gruppebasert i Langturgruppe, kvinne gruppe, ungdomsgruppe, kveldsgrupper på mandager og onsdager, samt gruppetilbud på helg for ungdom og voksne. Målet er å få utfolde seg, prøve seg, og bruke sine ressurser. Det blir viktig at den enkelte gradvis bygger opp sin selvtilit gjennom opplevelse av mestring. Mange har gjennom tilbudet kommet tilbake til arbeidslivet eller utdanning.

Tilbudet driftes av personell fra Rehabiliteringsteamet i enheten. Det er ingen faste ansatte ved tilbudet.

Psykisk helse og rus tok i bruk nyrenoverte tilpassede lokaler i 2018 etter flytting og samlokalisering av avdelinger ved enheten. Lokalene har universell utforming, og er godt tilpasset målgruppen for tiltaket. Tiltaket er samlokalisert i Brannstasjonslokalet med de fleste av enhetens avdelinger samt Brannvesenet. Antall personer: 114 personer fordelt på ulike gruppetilbud

Bo og habilitering

Målgruppe - voksne med ulike funksjonsnedsettelser og varierende bistandsbehov.

Dale aktivitetssenter

Dale aktivitetssenter har flere arbeidsgrupper som jobber med ulike oppgaver. Noen av disse oppgavene er formingsoppgaver, håndarbeid, kantinearbeid, media og data, vedproduksjon, vaktmestertjenester og makuleringsarbeid. Dale har også 2 busser som utfører ulike transportoppgaver for enheten. I tillegg har beboere fra omliggende boliger tilgang til kantine og deltar i aktiviteter på senteret.

Dale aktivitetssenter gir et variert tilbud tilpasset den enkelte.

Det er et mål at hver enkelt skal få oppleve:

- Glede
- Mestring
- Læring
- Sosialt samvær
- Medbestemmelse

Dale aktivitetssenter legger vekt på at alle skal få bruke sine evner og oppleve mestring.

Dale dagsenter er bevist sin rolle som sosial arena, og søker å skape hyggelige stunder og en meningsfull hverdag for den enkelte.

Deltakerne har ulik størrelse på tilbudet, fra 2 til 5 dager per uke og noen har tilbud også ved de andre dag og aktivitetstilbudene i enheten.

Antall personer: 37 personer med ulikt bistandsbehov.

Stortua aktivitetssenter

Stortua aktivitetssenter gir et dag- og arbeidstilbud til personer med ulike funksjonsnedsettelser og bistandsbehov. Noen av disse er tekstil- og håndarbeidsoppgaver, kantinearbeid, lysstøping, turgruppe, makuleringsarbeid for bedrifter med mer.

Stortua aktivitetssenter ønsker å gi et variert tilbud samt finne riktige arbeidsoppgaver som gjør at den enkelte opplever mestring, læring og utvikling. Stortua har fokus på omsorg, glede, fellesskap og medbestemmelse.

Antall personer: 12 personer med ulikt bistandsbehov

Morbærtreet

Morbærtreet har tekstil- og håndarbeid som sin hovedproduksjon. Personalgruppen har utdanning som aktivitører og hjelpepleiere. I tillegg til å være et dag- og arbeidstilbud er Morbærtreet enhetens butikk, hvor vi har utsalg av tekstil- og håndarbeidsproduktene som produseres ved dag- og arbeidstilbudene i enheten.

Det legges vekt på nærhet til kunden, derfor er lokalene innredet på en måte som gir kunder innblikk i arbeidsprosessen. Det fører til at de som jobber her får direkte tilbakemelding på produktene de er med på å skape.

På Morbærtreet er det fokus på mestring, trivsel, medbestemmelse og en meningsfull hverdag. Filosofien er at de ansatte jobber sammen om å lage produktene og har arbeidstaker med i så mange prosesser som mulig. Morbærtreet ble opprettet i 1991 og har siden gitt et



dag- og arbeidstilbud til personer med ulike funksjonsnedsettinger.

Antall personer: 10 personer

Storhaugen Helsehus

Målgruppen er over 18 år. Helsehuset har som mål å tilby tjenester som tilrettelegger for at den enkelte pasient skal kunne mestre sin egen hverdag på en best mulig måte.

Forebygging og rehabilitering har følgende aktiviteter på Storhaugen helsehus:

Friskliv og mestring

Friskliv og mestring er en kommunal helsefremmende og forebyggende helsetjeneste for personer mellom 18 og 65+ år. Det tilbys hjelp til mestring av egen helse gjennom ulike gruppetilbud og individuell veiledning. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å justere levevaner på grunn av økt risiko for sykdom, eller som allerede har utviklet sykdom og sykemeldte. Oppfølging skjer i gruppe, eller individuelt. Tiltak for sykemeldte.

Friskliv og mestringer er regional utviklingssentral for region Midt-Norge.

Pr. des-2020 er det 280 Frisklivssentraler. Det er tett samarbeid med Fylkeskommunen, fylkesmannen og HelseDirektoratet i arbeidet. Fremtidig er det stort fokus på digitalisering for å nå flere deltakere.

Rokilde dagsenter

Dette er en lovpålagt tjeneste for personer med demens. Denne tjenesten er en del av et helhetlig forløp for personer med demens. Dagsenteret vil bidra til at brukere kan bo lenger hjemme. Dagsenteret har plass til 28 brukere hver dag. Personer som benytter dagsenteret, har ulikt funksjonsnivå og derfor ulike vedtak om antall dager ved dagsenteret.

På Rokilde kan tilbudet utvides til 32 brukere hver dag. Tilbudet varer fra ca. 09.00-15.00. Mange har behov for transport. Dagsenteret har derfor to minibusser som henter brukere om morgenen og leverer hjem igjen i 14-15 tida. Dagene fylles med ulike aktiviteter som:

- Måltider x 2
- Hobbyaktiviteter
- Snekring
- Baking

- Hagearbeid/planter
- Turer
- Samtaler
- Trim
- Musikk

Dagsenteret tilpasser aktiviteten til de ulike gruppene og brukerne. Ansatte har kompetanse og god erfaring med miljøterapi og demens/kognitiv svikt. De bruker OBS demens som et standardisert kartleggingsverktøy for å vurdere funksjonsnivå og hjelpebehov.

Ansatte bruker ca. 3 timer hver dag i transport. I tillegg må det være to ansatte i bussen. En som sjåfør og en til å følge brukerne.

Psykomotorisk fysioterapeut har grupper og individuell behandling midlertidig ved Rokilde aktivitetsrom

Lavterskeltilbud - møteplasser

Lavterskel tilbud og møteplasser er for alle. Det tilstrebes å få til større grad av generasjonsmøter i henhold til reformen leve hele livet. Det er nå et samarbeid med skoler og barnehager i forhold til dette. Eksempler på møteplasser:

Møteplassen i Dunkarsundet, Møteplassen på Storhaugen, Sterke seniorer gruppene, Barmannhaugen. Det er videre aktivitetstilbud i omsorgsboligene som drives av Storhaugen helsehus avd. Forebygging og rehabilitering. I alle omsorgsboligene er det ønskelig med ukentlig aktivitet i samarbeid med frivillige. Kommunen har mange omsorgsboliger spredt rundt i kommunen:

- Kårhaugen
- Bergan
- Boxaspenenga
- Karitunet
- Clausensgata
- Barmanhaugen
- Skolegata
- Rokilde Friskliv og mestring: 230 aktive deltakere pr. uke.

Rokilde dagsenter: 28 brukere

Omsorgsboligene ca. 10 – 15 som deltar pr. omsorgsbolig. Fysioterapi/ergoterapi grupper: 40 brukere i gruppetrening pr uke.

Sterk og stødig: 120 deltakere

Møteplassene: ca. 70 deltagere pr uke



Varde – arbeidsmarkedsbedrift i Kristiansund

Målgruppen for Varde er personer med nedsatt arbeids- evne, unge uføre, «dropouts» fra videregående skole og fremmedspråklige. Varde skal bidra til at personer som står utenfor arbeidslivet kommer i arbeid, og at personer som står i fare for å falle ut av arbeidslivet opprettholder jobben. Det er 45 ansatte på Varde.

Eierskap: Kristiansund kommune 74,9 %, Møre og Romsdal fylkeskommune 19,7 %, Sunndal kommune 2%, andre 3,5 %.

I arbeidsmarkedstiltaket er det 38 fast ansatte i Varig tilrettelagt arbeid. 40 jobbsøkere i Arbeidsforberedende trening. Anbudsutsatte arbeidsmarkedstiltak (eks IUNG, Avklaring, Arbeidsrettet rehabilitering, Jobbklubb, AMO, Karriere Møre og Romsdal). Varde har fire avdelinger:

- Arbeid og inkludering – Oppfølging av jobbsøkere i arbeidsmarkedstiltak (for eksempel Jobbklubb, arbeidsrettet rehabilitering, Avklaring, IUNG. Kunder: Nav, kommuner, bedrifter.
- Varde mekanisk – Produksjon og salg av skipsutstyr og mekanisk skreddersøm. Godkjent leverandør til olje- og gassnæringen. Kunder: Skipsverft nasjonalt og regionalt.
- Varde Lek og Park – Produksjon og salg av lekeutstyr, utemøbler og skreddersøm. Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening. Lærlinger og lærekandidater. Kunder: barnehager, boligutbyggere.
- Varde Catering – Catering, jobbfrukt, produksjon og salg av brød, Raust. Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og Arbeidsforberedende trening (AFT)- Lærlinger og lærekandidater. Kunder: Privatpersoner og bedrifter.

Gjelder alle – produksjonen skal være uløselig knyttet til attføring eller varig tilrettelagt arbeid. Det skal være realistisk arbeidstrening knyttet opp mot produksjon av varer og tjenester. Det skal legges til rette for yrkesfaglige løp (fagbrev, praksisbrev)

Varig tilrettelagt arbeid (VTA)

Varde har 38 plasser. Antall plasser tildeles av NAV Møre og Romsdal. Søknad om VTA skjer via lokalt Navkontor. Formålet med ordningen (ref. kravspesifikasjon) er å tilby arbeidsoppgaver tilpasset den enkeltes yteevne til personer med uføretrygd og behov for tilrettelegging og oppfølging. Dette er arbeid som bidrar til å utvikle ressurser hos arbeidstaker gjennom kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver ved produksjon av varer og tjenester. Sosial trening og motivering er sentralt. De som ønsker det, skal få muligheten til å prøve seg i ordinære bedrif-

ter. Ansettelse er i henhold til arbeidsmiljøloven med arbeidsavtale. Arbeidsoppgavene skal være realistiske og varierte knyttet opp til produksjon av varer og tjenester det er behov for.

«Helt med» som metode.

«Helt med» metodikkene har som mål å inkludere personer med utviklingshemming i det ordinære arbeidslivet. Målgruppen er personer med utviklingshemming som mottar uføretrygd. Vilkår for ordningen er fast ansettelse hel/eller deltid i ordinære bedrifter. Lønn tilsvarende ca. kr. 30,- pr time ved siden av trygd. Oppfølgingen skjer av lokal arbeidsmarkedsbedrift.

Kristiansund videregående skole

Slik situasjonen er pr. i dag, er det ca. 45-50 elever fra KVS som innen 2-3 år vil trenge et arbeidstilbud med større eller mindre tilrettelegging. Dette er elever som i dag er elever ved særskilt tilrettelagt avdeling, elever på smågrupper på program eller elever i ordinære klasser ved skolen. I tillegg er det mange fremmedspråklige elever som vil trenge et delvis tilrettelagt arbeidstilbud, men disse er allerede i dialog med Nav i skole og Flyktning tjenesten om.

NAV Kristiansund

Arbeidsgruppen har her valgt å fokusere på kvalifiseringsprogrammet, Introduksjonsprogrammet, varig tilrettelagt arbeid (VTA og VTO) og arbeid for sosialhjelp.

Varig tilrettelagt arbeid (VTA)

Ordfningen skal tilby personer som ikke kan få arbeid på det ordinære arbeidsmarkedet arbeidsoppgaver tilpasset den enkeltes yteevne. Arbeidet i bedriften skal bidra til å utvikle ressurser hos deltakerne gjennom kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver. Tiltaket er rettet mot personer som har eller i nær fremtid forventes å få innvilget uførepensjon, og som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Deltakere kan være personer som av ulike årsaker ikke uten videre kan formidles til ordinært arbeid eller nyttiggjøre seg NAV sitt øvrige tilbud. Deltakeren må kunne utføre arbeid i henhold til formål. NAV Kristiansund forvalter/følger opp avtalen på vegne av NAV Møre og Romsdal som er avtalepart. Varde er utfører av ordningen nå. I tillegg skal det ytes kommunal medfinansiering i henhold til avtale om medfinansiering. Antall personer: 38 plasser (Status nå: Alle plasser er nå benyttet. 4 personer er på



venteliste

Varig tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift (VTO)

Samme formål og deltagere som under VTA, men her er det enkelt plass i ordinær bedrift.

Svært lite omfang/benyttet i dag. Utfordrende å finne arbeidsgivere som ser samfunnsansvaret.

Kom Opp – arbeid for sosialhjelp

Målgruppe – aktivitetstilbud for unge i alderen 18 – 30 år jfr. Lov om sosialtjenester i Nav. Målet med ordningen er å fremme overgang til økonomisk uavhengighet. Kom Opp skal tilby kompetanse, kunnskap og kvalitet. Det har vært stor pågang til tiltaket.

Tiltaksplasser som har vært brukt: Forskjellige idrettslag og foreninger (CFK, Dahle IL, KBK, Cross fit, golfklubben, Freimarkas venner, bunadsgeriljaen) samt Storhaugen helsehus, eiendomsdrift, frivillighetsentralen, norsk skipshistorisk forening, kirkelig fellesråd, bypatroljen og Lerøy.

Effekt av tiltaket har vært byfornyelse, finere idrettsanlegg. Mer omsorg og aktivitet i omsorgsboligene. Møteplassen i Dunkarsundet ble holdt åpent om sommeren. Datakurs for pensjonister. Arbeid med Bua – frivillighetsentralen.

Ungdommene har fått en ny start med stort fokus egne på ressurser. Det har vært et godt samarbeid med de som tar imot. Ungdommene bidrar i eget lokalsamfunn. Underveis har det vært gode foredragsholdere. Det har vært gruppesamlinger med mat, nettverksbygging mot ensomhet. Ungdommene rapporterer at de har fått nye venner. Det ble gitt et treningstilbud gjennom friskliv og mestring. Temabaserte samlinger om kosthold, søvn, jobbsøking og relasjoner.

Antall personer: 85 påmeldte til tiltaket. Sommeren 2020 har 52 personer vært i tiltak. 20 personer har fått jobb. 14 har startet på skole. 17 trenger videre oppfølging.

Kvalifiseringsprogrammet – Kristiansund kommune NAV

Kvalifiseringsprogrammet er et kommunalt tilbud for de mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i arbeid, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det. Et Kvalifiseringsprogram er et tilbud om oppfølging og arbeidstrening. Målet med programmet er at du skal få den oppfølgingen du trenger for å komme i arbeid eller aktivitet. Innholdet i programmet planlegges sammen

med Nav veileder ut fra behov og forutsetninger. En del av programmet kan for eksempel være veiledning om økonomi og bolig.

Programmet er på fulltid og skal inneholde:

- arbeidsrettede aktiviteter
- utdanning og opplæring
- tett individuell oppfølging og veiledning

Programmet kan også inneholde andre aktiviteter som støtter opp under og forbereder overgangen til arbeidslivet. Det kan også settes av tid til nødvendig helsehjelp. For å ha rett til kvalifiseringsprogram, må NAV vurdere behovene til den enkelte og om programmet vil føre til arbeid. Den som er aktuell må:

- være i yrkesaktiv alder og ha vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne
- ha behov for tett oppfølging
- ha ingen eller svært begrensede ytelser fra NAV
- ha gjennomgått en arbeidsevnevurdering/kartlegging.
- ha lovlig opphold og fast bopel i Norge

Kvalifiseringsstønad i programmet er 2 ganger grunnbeløpet og utbetales på kommunal lønnsstønad. Er vedkommende under 25 år får du 2/3 av full stønad. Programmet kan gi rett til tilleggsstønader som for eksempel barnetillegget. Kvalifiseringsprogrammet er på 37,5 timer per uke, og har en varighet på inntil ett år. Programmet kan forlenges med ett år hvis NAV vurderer det som hensiktsmessig og nødvendig.

Antall personer: 20 personer p.t.

Introduksjonsprogram i Kristiansund kommune NAV

Introduksjonsprogrammet er en ordning for nyankomne flyktninger og deres familiegjennforente som har behov for grunnleggende kvalifisering. Målet er at de skal lære seg norsk og komme raskt ut i arbeid eller utdanning. Introduksjonsprogrammet er et kommunalt tilbud. Et vilkår for å ha rett til introduksjonsprogram, er at man har behov for grunnleggende kvalifisering.

Kommunen vurderer om personen er i målgruppa for ordningen og fatter et vedtak om tildeling av program. Kommunen må gi god informasjon til de som er i målgruppa om ordningen på et språk de forstår.

IMDi har utarbeidet informasjon om introduksjonsprogrammet på flere språk som kommunen fritt kan bruke til å informere nyankomne flyktninger. Deltakerne mottar introduksjonsstønad så lenge de deltar i programmet etter tilsvarende regler som kvalifiseringsprogrammet.

Antall personer: 45 personer p.t



Utfordringsbildet

4

Informasjon til byens innbyggere

Vi trenger bedre informasjon ut til befolkningen om hvilke dagtilbud vi har samlet sett i kommunen. I dag er det vanskelig å finne fram i aktuelle dag og aktivitetstilbudene. Alle aktiviteter må gjøres kjent for innbyggerne. Friskus som felles digital plattform må gjøres mer kjent. Innbyggertorg er en mulighet for god markedsføring.

Kartlegging

Diagnose- og aldersspesifikke tilbud kan ekskluder aktuelle brukere. Det er derfor noen som faller mellom de oppsatte tilbudene. Kristiansund kommune må kartlegge hvem dette gjelder overordnet.

Transport

Transport er en utfordring ved alle lokasjoner og møteplasser. I dag bruker personalet mye av sin tid til å hente brukere. Dette gjelder i hovedsak på vedtaksfestet dagtilbud på dagsenter for eldre, samt til ulike møteplasser. Transport er tidskrevende arbeid. Det er nå ulikt hvem som får transport. Det burde finnes en annen transportløsning som frigjør kompetanse og brukertid.

Behov bør kartlegges individuelt og det bør avklares om brukeren skal ha et eget vedtak på transport?

Ressurser

Grunnbemanningen i dag er på enkelte plasser er svært sårbar. Ressurser oppleves som en utfordring i alle enheter. Lavere funksjonsnivå blant brukerne av dagsenter krever også mer ressurser i tjenestene. Det må sees på hvordan vi kan utnytte ressursene best mulig. Grunnbemanning må være på plass. Prosjektinnsatser er positivt og mulig, men vil avhenge av en grunnbemanning.

Dag og aktivitetstilbud for med mennesker med psykiske vansker/rusutfordringer

Dette er en gruppe mennesker som har opplevd mye stigmatisering og store utfordringer knyttet til sin psykiske helse og rusutfordringer. Målgruppen har vært og er fremdeles et nasjonalt satsningsområde. Dette gjennom nasjonale opptrappingsplaner på fagområdet

Dag og aktivitetstilbud for utviklingshemmede

Dale dagsenter har nå et redusert tilbud, gjelder blant annet kantinedrift grunnet Covid. Stortua har også redusert sitt tilbud, men her vurderes det å øke opp. Kantine på Bergan avventes nå, men det er mål om 2 dager pr. uke driftet av Dale dagsenter.

Det er ikke egen leder for dagsentrene nå. Pr i dag er leder/koordinerings oppgaver fordelt til enkeltpersoner på Stortua og Dale.

Det er nå større etterspørsel. Det er mange unge funksjonshemmede som går siste årene på videregående skole som vil søke dag/arbeidstilbud de kommende årene. Det må også vurderes hvor lenge skal eldre funksjonshemmede skal ha dag/arbeidstilbud. Eget aktivitetstilbud er opprettet for eldre på Dale. Innhold og varighet pr dag/dager pr uke bør vurderes.

Dag og aktivitetstilbud for eldre:

Det er ventelister og etterspørsel på alle dag og aktivitetstilbud for eldre.

Det er venteliste på alle tilbud på Friskliv og Mestring. Alle møteplasser er fylt opp etter dagens regimer. Dunkarsundet har kapasitetsproblemer. Det er også ventelister på Sterke seniorer. Det er videre ventelister på gruppetilbud for Fysio og ergoterapi.



Storhaugen Helsehus står uten kafe og Møteplass. Rokilde Dagsenter har også stor pågang og flere brukere venter på tilbud. Det må videre avklares om man skal øke opp tjenesten til 32 bruker hver dag og en ekstra ansatt eller om man skal vurdere utvidet åpningstid. Kommunen har også behov for å etablere et eget tilbud for yngre personer med demens. Dette kan organiseres sammen med dagsenteret. Fokuset er opplæring og aktivitet.

Dag og aktivitetstilbud for eldre uten kognitiv svikt. Dette tilbudet ble lagt ned i 2018. Det holdt til på Barmanhaugen. Dette var et godt tilbud med fokus på aktivitet, ernæring og sosial sammenkomst. Et godt tilbud for personer som ikke kommer seg ut selv. Frivillighetskoordinator jobber sammen med Frivillige og Pensjonistforeningene om å etablere aktivitet på Barmanhaugen igjen.

Eldre uten kognitiv svikt har i perioder fått tilbud på dagsenteret sammen med personer med demens. Dette ble stoppet under pandemien og vi kunne ikke blande de ulike gruppene og måtte prioritere de med diagnosen demens. Mange søker fortsatt på dagtilbud, når de er kognitivt friske – dette tilbudet finnes ikke nå.

Vi bør se på hvordan de ulike omsorgsboligene kan være en møteplass. I tillegg må Bergan, Barmanhaugen og Storhaugen være den store møteplassen med mer aktivitet som samler eldre. Ikke alle kan komme seg til de frivillige tilbudene. Flere har behov for bistand, og fyller ikke kriteriene for de frivillige tilbudene. Aktivitetskontakter for å komme seg på trening eller møteplasser og gruppebasert aktivitetskontakt må vurderes. I noen tilfeller bør støttekontaktbegrepet endres til aktivitetskontakt.

En bør i løpet av planperioden vurdere støttekontaktordningen opp i imot helhetlig tankegang/frivillighet. Se også frivillighetsstrategien.

Varde

Det er behov for kommunale varige tilrettelagte arbeidsplasser i mye større grad. Det er behov for mer bruk av eksterne bedrifter, for eksempel hospitering og større bruk av kombinerte stillinger internt og eksternt. Mulighetsrommet til Varde må klargjøres. Det er for eksempel ønskelig med større bruk av VTO og VTA for utviklingshemmede og andre grupper.

Helt med som metode må utvikles i samarbeid med Kristiansund kommune. Kommunen trenger arbeidskraft og bør ha muligheter til å ansette personer som er psykisk utviklingshemmet på sikt. Denne metoden er det ønske-

lig å videreutvikle i tiden framover.

Nav/videregående skole

Det mangler nå ressurser til å ta imot ungdommer i praksisplass i enhetene i kommunen. Det er derfor behov for å ha gode mentorer i alle enhetene. Det er stort behov for flere praksisplasser i kommunen. Nav har et samarbeid med Kristiansund videregående skole, men veiledere i skolen. Det blir viktig å videreføre denne ordningen for å forebygge «drop outs» og for å sikre god veiledning i skolen.

Arbeid og aktivitet for personer som står langt unna arbeidsmarkedet må prioriteres. Arbeid for sosialhjelp som «Kom Opp» prosjektet i samarbeid med kommunen og frivilligheten, lag og organisasjoner har hatt stor effekt. Metoden må prioriteres brukt.

Personer som mottar økonomisk sosialhjelp skal prioriteres. Kvalifiseringsprogrammet og Introduksjonsprogrammet er viktige virkemidler, og det forventes at barnefamilier og ungdom prioriteres for ordningene.

Kristiansund kommune må samarbeide med Nav i forhold til å fremskaffe arbeidspraksisplasser, språkpraksisplasser og lærlingløp. Det bør i planperioden lages en egen plan for å sikre Kommunens som inkluderende arbeidsplass for ulike grupper.

Dette gjelder:

- Varde – helt med
- Arbeidspraksisplasser
- Språkpraksisplasser
- Lærlingløp

Nav og videregående skole melder at det er flere som avslutter videregående uten å kvalifisere seg for ordinært arbeid. Noen har avbrutte løp. Andre trenger lengre tid i praksis for å kvalifisere seg for lønnet arbeid. Det vil være stort behov for ulike kommunale praksisplasser i løpet av utdanning, og i etterkant av utdanning for de som trenger det. Lokalsamfunnet og privat næringsliv er også sentrale i forhold til ungdomsledigheten.

Tildeling av tjenesten dagtilbud

Vedtaket om dagtilbud bør være fleksible både i forhold til hvor mange dager og hvor tilbudet skal være. Vedtaket må evalueres, lengde på vedtaket må kunne vurderes i hver enkelt situasjon. Lengde på tilbudet ved dagsenteret er nå 09.00 - 15.00. Det er behov for åpningstid fra 0800 for enkelte. Dagtilbud for utviklingshemmede er en ordinær arbeidsdag og skal legges opp tilsvarende, men alle



dag og aktivitetstilbud bør være omstillingsdyktige etter brukernes skiftende behov.

Dagtilbud for demente har også funksjon som avlastning for pårørende. Dette er nå et tilbud som er på dagtid. Vi ser at dette tilbudet kan være hensiktsmessig å ha på ettermiddag og helg. Muligheten for denne type fleksibilitet må utredes i planperioden i henhold til økende behov.

Tverrfaglig samarbeid om aktivitet i alle tjenester
Tilbudene er spredt på mange lokasjoner i Kristiansund kommune. Vi ser også at det er manglende samarbeid på tvers av enheter. Kommunen bør se på en mulighet for felles koordinering. Det bør være et tverrfaglig samarbeid om aktivitet i alle tjenester. Nå oppleves nå at mange av tiltakene som sårbare ressursmessig. Det er betimelig å spørre om det er mulig å hjelpe hverandre. Samarbeid på tvers må kunne vurderes i tiden framover.

Arbeid, dag- og aktivitetstilbud – Kort oppsummering av utfordringer

- Transportordningen er kostnadskrevende og lite hensiktsmessig
- Vi ser at det er ventelister ved alle kommunens dag

og aktivitetstilbud. Videre er det også ventelister på Nav i forhold til varig tilrettelagte arbeidsplasser og varig tilrettelagte arbeidsplasser i ordinær bedrift.

- Det er behov for flere praksisplasser i Kristiansund kommune
- Det mangler et dagtilbud for kognitiv friske eldre.
- Vi ser at noen grupper faller mellom de eksisterende tiltakene vi har i dag.
- Vi ser videre at det er behov for større fleksibilitet i dagtilbudene, f.eks åpningstid på døgnet.
- Det er spredte lokasjoner og lite samdriftsfordeler.
- Det blir stadig flere eldre. At vi blir stadig flere eldre vil utfordre kommunen i forhold til arbeidskraft innen helse og omsorg.
- Personer med psykiske lidelser/ROP (rus og psykiatri) er en økende gruppe. Det vil derfor fortsatt være stort behov for lavterskel dagtilbud for denne gruppen.
- Videre ser at det er potensiale for flere praksisplasser for utviklingshemmede og merker oss at det er økende grad ungdommer med ulike diagnoser som vil ha behov for arbeidstilbud i framtiden enten gjennom kommunens eksisterende tilbud, varig tilrettelagt arbeid i arbeidsmarkedsbedrift eller i varig tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift.

Overordnet strategi

5

Sentrumsnært arbeidstiltak

Det skal være et sentrumsnært arbeidstiltak/utsalgsted for utviklingshemmede i Kristiansund kommune.

Informasjon

Informasjon til kommunens innbyggere om arbeid, dag og aktivitetstilbud. Det må her sees på grunnstrukturen og måter å spre god informasjon på.

Transportordningen

Transportordningen må effektiviseres. En arbeidsgruppe på tvers av aktuelle enheter må gjennomgå dagens

ordning. Transportutfordringen er noe som må kunne løses på tvers av enheter. Ordningen i dag er for dyr, og vi bruker for mange ressurser på å hente og bringe. Det må dannes en overordnet arbeidsgruppe som skal jobbe med å finne gode bærekraftige løsninger. Gruppen bør samarbeide med fylket om de ordningene som eksisterer også sett opp imot reformen «Leve hele livet».

Kartlegging

Kartlegging av den enkelte med utgangspunkt i spørsmålet: Hva er viktig for deg?
Det må avklares hvem som kartlegger og på hvilken måte. Hva den enkelte ønsker og enkeltes ressurser må vektlegges. Der er et viktig faglig prinsipp å ivareta bru-



kermedvirkning. Hvordan kan vi organisere tjenestene best mulig for å svare ut forventningene til dette faglige prinsippet? Hva er viktig for målgruppene våre? Hvilke aktiviteter ønsker de seg/trenger de? Det må jobbes tverrsektorielt i forhold til å finne gode kartleggingsverktøy.

Prosjektinnsatser er positivt og mulig, men vil avhenge av en grunnbemanning. Det blir viktige at innsatser ikke bare er avhengig av prosjektmidler, men at arbeidsmetodikk må implementeres i ordinær drift.

Nav

Nav trenger kommunale praksisplasser. Dette gjelder for personer som står langt fra arbeidsmarkedet. For flyktninggruppen gjelder dette også behov for språkpraksis. Det må derfor være et mål at alle enheter i Kristiansund kommune har minst en praksisplass for mennesker som har behov for ekstra tilrettelegging

Mentor

Nav har mentor ordningen som er en måte å frigjøre ressurser til oppfølging av den enkelte på arbeidsplassen. Dette er en ordning kommunen bør benytte i større grad. Å danne mentornettverk kan være aktuelt. Det må vurderes om det er hensiktsmessig med en dedikert mentor for hele kommunen. Mentor ordningen bør brukes mer da dette er timeressurser som kan dekkes av Nav.

Kristiansund videregående skole

Kristiansund videregående skole har behov for praksisplasser for sine elever. Dette er praksisplasser under videregående opplæring. For elever med spesielle behov vil det være lærer/assistent ressurser fra skolen som følger opp den enkelte på arbeidsplassen. Det er viktig for ungdommer å komme i gang med dette så fort som mulig i videregående løpet sitt. For kommunen er det viktig å se på denne ordningen som en verdifull ressurs i forhold til rekruttering av arbeidskraft.

Varde

Varde som nå driver varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og varig tilrettelagte arbeidsplasser i ordinær bedrift (VTO), trenger plasser i kommunen for sine deltakere. «Helt med» metodikken for utviklingshemmede må her være et mål. Se vedlegg. Kommunen trenger arbeidskraften samt at inkludering av forskjellige grupper er verdifullt for arbeidsmiljøet. Det er nå for høy ter-

skel for å slippe til i arbeidslivet - behov for avtaler/mer samarbeid her er helt nødvendig. Det er ønskelig med et felles prosjekt mellom Varde og kommunen for å prøve ut «Helt med» metoden. Det bør videre tas stilling til om Varde kan tilrettelegges for flere brukergrupper enn i dag. Varde har store fasiliteter som bør vurderes. Se vedlegg

Møteplasser

Sette i gang lavterskeltilbud for eksempel på Bergan sykehjem som mangler cafe og møteplass. Det samme gjelder Storhaugen helsehus. Samt organisere møteplasser i den enkelte omsorgsbolig med fokus på fellesskap, felles måltider og møteplasser for generasjoner. Se firvilighetsstrategien

Stordriftsfordeler

Stordriftsfordeler må ses på i planperioden, samtidig som at det som fungerer ikke skal ødelegges. Det vil være behov for ulike lavterskeltilbud for ulike grupper. Vi må i planperioden se på hva som fungerer og videreutvikle dette.

Samarbeid og koordinering.

Det bør være en overordnet koordinering for dag og aktivitetstilbud. Vi må tørre bruke ressursene. En overordnet koordinering vil gi kommunen og kommunens innbyggere større oversikt. God koordinering vil gi muligheter for flere, men da må noen ha den overordnede oversikten. Det bør opprettes en overordnet stilling som koordinator for kommunens dag og aktivitetstilbud, en koordinator må også samarbeide tett med Nav og Varde.

Brukerundersøkelser vil være sentralt i tiden framover.

Referanser

Lov om Sosiale tjenester i Nav
Lov om kommunale helse og omsorgstjenester
<https://www.heltmed.no/>



Arbeid, aktivitet og dagtilbud



Kristiansund kommune

I medvind uansett vær